Consell de Mallorca

Departament de Benestar Social
Institut Mallorquí d'Afers Socials

PLEC DE **PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES PARTICULARS O ESPECÍFIQUES** PER A CONTRACTAR PROGRAMES D'INTERVENCIÓ FAMILIAR EN MATÈRIA DE PROTECCIÓ DE MENORS

PROGRAMA B-5: INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATICA A DOMICILI AMB EDUCADORS FAMILIARS PER A MENORS EN SITUACIÓ DE RISC I DESPROTECCIÓ DEPENDENTS DEL CONSELL DE MALLORCA

(NOTA: AQUEST PLEC HA D'ANAR SEMPRE AMB EL PLEC DE CARACTERÍSITIQUES TÈCNIQUES GENERALS.)

1. OBJECTE I DESTINATARIS

Quan des del Servei de Menors i Família s'assumeix una mesura de declaració de risc, s'estableix un pla de cas que inclou una feina socioeducativa amb el menor i la família per tal de garantir la preservació del menor en el nucli familiar. És de rellevant importància el fet de que hi pugi haver un professional que intervengui des del domicili familiar i a partir de la dinàmica pròpia de la família, independentment dels altre recursos comunitaris.

El fet de poder intervenir dins el domicili familiar permet al professional tenir una visió més pròxima i exacta de les relacions familiars, les mancances que hi pot haver i els punts forts sobre els quals recolzar-se. Aquesta situació privilegiada assegura una feina més en profunditat i estableix uns criteris més fiables que asseguren una major estabilitat a la família i al menor.

El professional haurà de tenir, com a objectiu general, la preservació familiar i, per dur a terme la seva comesa haurà de treballar des d'una perspectiva socioeducativa en què es contempli una intervenció amb la família com a grup, una intervenció amb el menor i un recolzament sobre els recursos comunitaris més propers al nucli familiar.

Per tant, el programa està adreçat a aquelles famílies que es troben en dificultat social, i que necessiten reforçar les seves habilitats parentals per tal que els menors del nucli familiar puguin desenvolupar-se de forma adequada. La intervenció es durà a terme, primordialment, en el domicili familiar.

L'àmbit territorial és el de Mallorca i el programa s'adreça als menors de 0 a 17 anys amb situació de risc i a les seves famílies, segons les competències atribuïdes a l'IMAS. Els menors han de formar part d'un programa de preservació i, en casos específics, reunificació familiar.

No s'exclouen *a priori* ni els menors amb discapacitats físiques o sensorials ni els psíquics, per bé que aquestes problemàtiques, per l'especificitat, tenen una dotació de recursos pròpia i no poden suposar més del 10 % de casos atesos pel programa.

No s'exclouen tampoc, de forma automàtica, les situacions de menors amb problemes de conducta que, associats o no a altres problemàtiques, puguin ser atesos en el propi medi familiar.

S'exclouen els casos de menors en situacions de separació definitiva de família d'origen i situacions en les quals les famílies dels menors no tenguin capacitat de recuperació o de millora objectiva de les habilitats per atendre els menors.

S'exclou també qualsevol cas de menors amb pla de cas de separació definitiva per emancipació, situacions que impedeixen, des del programa, treballar amb la família i el menor.

Aquest programa atendrà un nombre màxim de 80 casos, simultàniament. Per cas entenem, unitat familiar.

2. CONTINGUT I DIRECTRIUS DEL PROGRAMA

Les directrius bàsiques del programa esmentat són:

a. El principi de prevalença de l'interès superior dels menors en protecció, d'acord amb la normativa vigent, Llei orgànica 1/1996, de protecció jurídica del menor, i altres concordants.

b. L'entitat col·laboradora ha de programar les actuacions en coordinació amb el tècnic de referència del Servei de Menors i Família.

c. S'ha d'afavorir en tot moment la consecució del pla de cas sempre tenint en compte el màxim benefici per a l'interès dels menors atesos, tot respectant la història personal del menor i de la seva família d'origen.

d. S'ha de procurar un treball adreçat a promoure situacions estables per als menors atesos i les famílies, tot valorant la personalitat del menor i el seu desenvolupament integral.

e. S'ha de treballar per objectius i amb avaluació d'indicadors quantitatius i qualitatius. L'entitat col·laboradora ho ha de tenir en compte en el desenvolupament del programa.

f. S'ha de garantir la confidencialitat absoluta i màxima de totes les dades personals i familiars dels menors, atès el dret fonamental a la intimitat personal i familiar. L'entitat concertada en cap cas pot emprar les dades personals ni fitxers generats pel concert per a altres fins que no siguin els d'aquest. Només es poden transferir o trametre les dades personals o familiars relatives als casos assistits en els supòsits de requeriment del poder judicial, el ministeri fiscal, el defensor del poble o el síndic de greuges, si escau, i quan s'informi a l'autoritat competent del Servei de Menos i Família de l'IMAS.

3. ACTIVITATS I FORMES D'INTERVENCIÓ DE L'ENTITAT

L'entitat adjudicatària ha de dur a terme les actuacions següents d'acord amb les directrius d'aquest plec i les indicacions del Servei de Menors i Família, tenint present la normativa vigent en cada moment:

3.1. Recepció del cas i avaluació inicial:

D'acord amb els criteris del programa, el tècnic de referència del Servei de Menors i Família ha de derivar el cas a l'entitat concertada remetent-li el pla del cas.

En aquesta fase l'entitat, a través del professional assignat, ha de dur a terme un període d'observació (3 mesos màxim) per avaluar millor l'estat inicial del cas i establir la relació educativa que permeti un treball amb el conjunt de la família amb la finalitat d'elaborar un pla d'intervenció efectiu.

S'ha de fer la presentació família-educador familiar per part del tècnic responsable del Servei de Menors i Família explicant com han de ser les relacions recíproques i el motiu de la intervenció, així com els objectius a treballar.

L'entitat adjudicatària pot sol·licitar ampliar informació, dades o participar en una sessió o entrevista inicial amb qualque membre de la família, el menor o una persona interessada.

3.2. Intervenció socioeducativa en la família.

En aquesta fase es contemplen:

A. Establiment del pla d'intervenció familiar (PIF) en el cas, acordat amb el tècnic responsable del Servei de Menors i Família.
El PIF ha de ser un document estandarditzat i ha de comptar almenys amb els elements següents relacionats adequadament entre si:

a) els objectius generals i específics per treballar, a partir del pla de cas, tant amb la família com a grup com per cada un dels subsistemes familiars i, si escau, per a cada un dels membres de la família,

b) les estratègies que s'han d'utilitzar,

c) els recursos per implementar: humans i materials,

d) els espais i les activitats que s'han d'utilitzar i la forma com s'han de desenvolupar,

e) la temporalització per objectius, activitats i recursos comunitaris,

f) l'avaluació amb indicadors quantitatius i qualitatius,

g) s'han fe fer constar, també, les formes de coordinació amb altres recursos, programes o institucions, si escau (reunions, trobades, entrevistes, processos de documentació, etc.).

B. Coordinació amb el Servei de Menors i Família.

Un cop realitzada l'observació i programada la intervenció, el professional responsable de l'entitat adjudicatària s'ha de coordinar amb el tècnic de referència del Servei de Menors i Família per plantejar l'execució del programa de la forma més eficient possible, utilitzant tots els recursos que hi ha i amb les informacions més completes del menor i de la família.

C. Execució del pla d'intervenció familiar.

La realització del pla d'intervenció té com objectiu donar estabilitat i seguretat al menor dins la seva família i, per això, s'ha de tenir en compte en la programació:
a. la implementació del PIF de forma gradual per a l'establiment de la relació d'ajuda educador/menor i educador/família,
b. el desenvolupament de les àrees bàsiques d'interès per als menors, d'acord amb les edats d'intervenció: convivència, activitat escolar o formativa i de salut en tots els seus aspectes,
c. el desenvolupament de les potencialitats i les capacitats de les famílies,
d. la promoció i el desenvolupament integral del menor amb totes les seves habilitats i capacitats personals i relacionals,
e. recollida d'informació del procés d'intervenció familiar, en forma de diari, informes d'observació o registres.

3.3. Coordinació amb altres tècnics i institucions d'àmbit comunitari com estratègia fonamental per incrementar l'eficàcia del programa.

Durant el temps que duri la intervenció, s'han de mantenir reunions de xarxa bimestrals amb tots els professionals que estant treballant amb la família i/o el menor. Aquesta reunió ha de ser convocada pel tècnic de referència del Servei de Menors i Família tot i que pot ser proposta per qualsevol altre professional. En cas d'urgència o canvis significatius en la dinàmica familiar, es podran convocar reunions de xarxa extraordinàries.

3.4. Avaluació de la intervenció

D'acord amb la programació i la temporalitat establerta, l'entitat adjudicatària ha de dur a terme el seguiment de la intervenció segons les indicacions marcades i ha de realitzar els informes corresponents.

4. DOCUMENTACIÓ QUE HA D'ELABORAR L'ENTITAT

A. L'entitat adjudicatària es compromet a elaborar per a cada un dels casos assignats:

1. **Informe inicial,** que reculli les primeres observacions, l'adaptació al programa i l'ajustament dels objectius. Aquest informe s'ha de lliurar als tres mesos d'iniciar la intervenció familiar i ha d'incloure:
a. Estat inicial del sistema familiar, de cada un dels subsistemes i dels membres de la família.
b. Grau de col·laboració i implicació en la intervenció de cada un dels membres de la família.
c. Reformulació, si cal, dels objectius inicials.

2. **Informe de seguiment**, semestral, de desenvolupament de la intervenció. Aquest informe ha de recollir, almenys:

a. Còpia del PIF inicial o punt de partida de la intervenció, grau d'intervenció prevista i temporalitat programada.
b. Situació del menor en el moment de realitzar l'informe, fent referència a: àrea de salut, àrea de convivència i relacions amb la família, relacions amb altres persones i amb serveis, àrea formativa i intel·lectual, àrea emocional, interessos i perspectives de futur.
c. Situació de la família en el moment de la realització de l'informe, fent referència a: aspectes socials, relacions intra i interfamiliars i perspectives de futur.
d. Conclusions de l'informe en relació amb el menor i la família: objectius assolits, objectius pendents i nous objectius a treballar.
e. Aquest informe no serà sol·licitat pel Servei de Menors i Família sinó que l'entitat col·laboradora el lliurarà en els terminis corresponents.
f. En cas que s'hagi de modificar la mesura jurídica del menor, el tècnic responsable del Servei de Menors i Família podrà sol·licitar l'informe corresponent en el moment que sigui necessari. En aquests supòsit, l'entitat col·laboradora el lliurarà en un termini màxim de deu dies.

3. **Informe final**. S'escau quan l'entitat proposi la finalització de la intervenció familiar i ha de fer referència als objectius plantejats, el desenvolupament de la intervenció i l'avaluació de la situació final, que permet concloure la consecució dels objectius (totalment o de forma parcial) o la finalització per altres causes (canvi de mesura jurídica, abandonament del programa per part de la família, manca de col·laboració de la família, majoria d'edat del menor, ...)

4. **Informe d'incidències** extraordinàries o de canvis importants en el pla de feina.

B. La documentació general que l'entitat adjudicatària ha d'elaborar és:

a. **Factura mensual** corresponent, a la qual s'ha d'annexar els casos treballats definits pel número d'expedient assignat pel Servei de Menors i Família amb detall de les intervencions realitzades.
b. Un **informe estadístic** semestral, que reculli les noves incorporacions al programa, el nombre de menors i famílies en procés i el nombre de menors i famílies donats de baixa, amb les variables següents: edat, sexe, tipus de família (tant estructural com relacional), nacionalitat, lloc de residència, mesura jurídica, temps de la intervenció, motiu del tancament (si cal), recursos comunitaris intervinents.
c. Una **memòria anual** descriptiva, que ha de recollir els objectius i el seu grau de consecució, els criteris metodològics, els recursos humans que hi han participat, i la gestió pressupostària.

L'entitat adjudicatària ha d'utilitzar els formularis i els materials per a realitzar els informes i les intervencions esmentades que ha aprovat el Servei de Menors i Família. En cas que el Servei de Menors i Família no estableixi models oficials, ha d'utilitzar els que elabori l'entitat, que han de reunir les condicions requerides en aquest plec.

5. UBICACIÓ I REQUISITS TÈCNICS I HUMANS

L'entitat adjudicatària ha de dur a terme el programa i les intervencions:

a. Habitualment, en el domicili familiar dels menors assignats, al qual s'ha de desplaçar durant la intervenció familiar directa en el nucli familiar, amb autorització expressa de les persones titulars recollida documentalment.
b. Quan així es recomani, poden fer-se algunes intervencions en altres llocs o espais d'acord amb les normes de cada lloc i espai i d'acord amb el pla d'activitats del PIF.
c. Excepcionalment, en la seu del Servei de Protecció al Menor i Família quan el cas així ho requereixi, i en els locals dels centres comarcals de Manacor i d'Inca.

L'entitat adjudicatària ha de comptar amb oficina que doni cabuda a l'auxiliar administratiu i que permeti un espai de reflexió als educadors per tal de poder mantenir reunions d'equip i emetre els informes.

Recursos humans: Aquest programa ha de disposar d'un equip especialitzat i amb experiència en la matèria, i ha de constar, com a mínim, de:

a. 1 director/a que dirigeixi o coordini el programa, amb dedicació de 18 hores setmanals. La titulació mínima que es requereix és de grau mitjà en les àrees de pedagogia, psicologia, treball social, educació social i ciències humanístiques.
b. 11 educadors socials a jornada completa. Preferentment i pels horaris d'intervenció, la jornada s'ha de distribuir en jornada partida de dilluns a divendres i un dissabte dematí al mes. No es contemplen ni festius ni nocturnitat.
c. 1 educador social a mitja jornada.
d. 1 auxiliar administratiu a mitja jornada.

Palma, 7 de febrer de 2012

El cap del Servei de Menors
i Família

Manuel Gordo Sevilla

Vist i plau
La coordinadora de Menors
i Família

Teresa Martorell Andreu